

Képzési program

Tartalom

1.	Képzési program.....	1
1.1.	Szakgimnáziumi képzési program 9-13. érvényes kifizető rendszerben a 2022-2023-as tanévig.....	3
1.1.1.	Környezetvédelem XXIII. _____	3
1.1.2.	Gépészet IX., Informatika XIII. _____	4
1.1.3.	Vegyipar XIV., Vegyész XV. _____	5
1.1.4.	Szociális III. _____	6
1.2.	Technikumi képzési program 9-13. érvényes a 2020-21-es tanévtől felmenő rendszerben.....	8
1.2.1.	Környezetvédelem és vízügy _____	8
1.2.2.	Gépészet, Speciális gép-és járműgyártás, Informatika és távközlés _____	10
1.2.3.	Vegyipar _____	13
1.2.4.	Szociális _____	15
1.3.	A duális képzés szerkezete	18
1.3.1.	Vegyésztechnikus _____	19
1.3.2.	Környezetvédelmi technikus _____	20
1.3.3.	Gépgyártástechnológiai technikus _____	21
1.3.4.	Mechatronikai technikus _____	22
1.3.5.	Műanyagfeldolgozó technikus _____	23
1.4.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának szabályai	26
1.4.1.	Nevelési feladatok a tanórán _____	26
1.4.2.	Az erkölcsi nevelés _____	26
1.4.3.	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés _____	27
1.4.4.	Az iskola hagyományai _____	27
1.4.5.	Állampolgárságra, demokráciára nevelés _____	29
1.4.6.	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése _____	29
1.4.7.	A családi életre nevelés _____	30
1.4.8.	A testi és lelki egészségre nevelés _____	30
1.4.9.	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség _____	30

1.4.10.	Természettudományos, műszaki nevelés _____	31
1.4.11.	Fenntarthatóság, környezettudatosság _____	34
1.4.12.	Pályaorientáció _____	35
1.4.13.	Gazdasági és pénzügyi nevelés _____	35
1.4.14.	Médiatudatosságra nevelés _____	36
1.4.15.	A tanulás tanítása _____	36
1.4.16.	Mindennapos testnevelés megvalósítása _____	37
1.4.17.	Tantárgyak, foglalkozások választásának szabályai _____	37
1.4.18.	Érettségi vizsgára való felkészítés _____	39
1.4.19.	A középszintű érettségi vizsga témakörei _____	41
1.4.20.	Az értékelés alapelvei az iskolai élet minden területén _____	62
1.4.21.	Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elve _____	68
1.4.22.	Veszprém város nemzetiségi kultúrájának megismertetésétszolgáló tananyag 69	
1.4.23.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek _____	69
1.4.24.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések _____	70
1.4.25.	A tanulók jutalmazásával összefüggő elvek _____	71
1.4.26.	Egyéb elvek _____	71
1.4.27.	Oktatókkal szembeni etikai elvárások _____	71

1.1. Szakgimnáziumi képzési program 9-13. érvényes kifutó rendszerben a 2022-2023-as tanévig

1.1.1. Környezetvédelem XXIII.

Tantárgyak	9. évf. 2018- 19	10. évf. 2019-20	11. évf. 2020-21	12. évf. 2021- 22	9-12. óraszám összesen	13. évf. 2022- 23	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	-	-
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek: Ének-zene	1	-	-	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia	2	2	2	-	216	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Kémia*, vagy Fizika,	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Szakmai tárgyak órakerete	8	12	11	12	1488	31	961

Szabadon tervezhető órakeret	-	-	-	-		4	124
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

1.1.2. Gépészet IX., Informatika XIII.

Tantárgyak	9. évf. 2018- 19	10. évf. 2019-20	11. évf. 2020-21	12. évf. 2021- 22	9-12. óraszám összesen	13. évf. 2022- 23	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	-	-
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek: Ének-zene	1	-	-	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	2	2	2	-	216	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Kémia*,	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-

Szakmai tárgyak órakerete	8	12	11	12	1488	31	961
Szabadon tervezhető órakeret	-	-	-	-		4	124
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

1.1.3. Vegyipar XIV., Vegyész XV.

Tantárgyak	9. évf. 2018- 19	10. évf. 2019-20	11. évf. 2020-21	12. évf. 2021- 22	9-12. óraszám összesen	13. évf. 2022- 23	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	-	-
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek: Ének-zene	1	-	-	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Kémia	2	2	2	-	216	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Fizika	-	-	2	2	134	-	-

Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Szakmai tárgyak órakerete	8	12	11	12	1488	31	961
Szabadon tervezhető órakeret	-	-	-	-		4	124
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

1.1.4. Szociális III.

Tantárgyak	9.Ny 2017- 18	9. évf. 2018- 19	10. évf. 2019- 20	11. évf. 2020- 21	12. évf. 2021- 22	9-12. óraszám összesen	13. évf. 2022- 23	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	-	4	4	4	4	556	-	-
Kommunikáció	1	-	-	-	-	36	-	-
I. Idegen nyelv – Angol/német	10	5	5	-	-	720	-	-
II. Idegen nyelv – Német/angol	6	2	1	4	4	592	-	-
III. Idegen nyelv – Latin nyelv	2	-	-	-	-	72	-	-
Matematika	-	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	-	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	4	-	-	-	-	144	-	-
Művészetek: Ének-zene	1	-	-	-	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	5	875	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175	-	-

Kötelező komplex természettudományos tantárgy	-	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia	-	2	2	2	-	216	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Földrajz	-	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	-	1	-	-	36	-	-
Szakmai tárgyak órakerete	-	8	12	11	12	1488	31	961
Szabadon tervezhető órakeret	-	-	-	-	-		4	124
Rendelkezésre álló órakeret/hét	30	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1080	1260	1296	1260	1085	5981	1085	1085

A szabadon tervezhető órakeretben minden szakmában idegen nyelvet tanítunk.

1.2. Technikumi képzési program 9-13. érvényes a 2020-21-es tanévtől felmenő rendszerben

1.2.1. Környezetvédelem és vízügy

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	4	0	556
	Idegen nyelv	4	4	3	3	4	628
	Matematika	4	5	3	3	0	525
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	2	0	0	0	0	72
	Ének	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	1	535
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudomány (2 óra kémia, 2 óra földrajz)	4	0	0	0	0	144
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	3	3	0	0	216
	Érettségire felkészítő tantárgy (igény szerint, bármely tanult)	0	0	2	2	4	268

	közismereti tárgy)						
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Összes közismereti óraszám	27	25	20	20	10	3139
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1179	1054	5905
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

1.2.2. Gépészet, Speciális gép-és járműgyártás, Informatika és távközlés

Tantárgyak		9. évfolya m	10. évfolya m	11. évfolya m	12. évfolya m	13. évfolya m	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	4	0	556
	Idegen nyelv	4	4	3	3	4	628
	Matematika	4	5	3	3	0	525
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	2	0	0	0	0	72
	Ének	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	1	535
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudomány (2 óra biológia; illetve informatika szakon 2 óra földrajz, gépész és mechatronikus szakon 2 óra kémia)	4	0	0	0	0	144

	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika	0	3	3	0	0	216
	Érettségire felkészítő tantárgy (igény szerint, bármely tanult közismereti tárgy)	0	0	2	2	4	268
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Összes közismereti óraszám	27	25	20	20	10	3139
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1179	1054	5905

Rendelkezé sre álló órakeret/h ét		34	34	34	34	34	
--	--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	--

1.2.3.Vegyipar

Tantárgyak		9. évfolya m	10. évfolya m	11. évfolya m	12. évfolya m	13. évfolya m	9-13. óraszám össze- se n
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	4	0	556
	Idegen nyelv	4	4	3	3	4	628
	Matematika	4	5	3	3	0	525
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	2	0	0	0	0	72
	Ének	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	1	535
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudomány (2 óra fizika, 2 óra biológia)	4	0	0	0	0	144
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: kémia	0	3	3	0	0	216

	Érettségire felkészítő tantárgy (igény szerint, bármely tanult közismereti tárgy)	0	0	2	2	4	268
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Összes közismereti óraszám	27	25	20	20	10	3139
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		3	2	1	2	6	474
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1179	1054	5905
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

1.2.4.Szociális

Tantárgyak		9/Ny	9. évfolya m	10. évfolya m	11. évfolya m	12. évfolya m	13. évfolya m	9-13. óraszám össze se n
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	1	4	5	3	3	0	561
	Idegen nyelv	8	4	4	3	3	4	901
	Második idegen nyelv	8	3	2	0	0	0	468
	Harmadik idegen nyelv	2	0	0	0	0	0	72
	Matematika	2	4	4	3	3	0	561
	Történelem	0	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	2	1	0	0	0	0	108
	Ének	1						36
	Testnevelés	5	4	4	3	3	1	700
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	206
	Kötelező komplex természettudomány (3 óra kémia)	0	3	0	0	0	0	108

	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	0	2	2	2	0	206
	Érettségire felkészítő tantárgy (igény szerint, bármely tanult közismereti tárgy)	0	0	0	2	2	4	258
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	0	0	1	0	0	36
	Összes közismereti óraszám	30	27	25	20	20	10	3139
Ágazati alapozó oktatás			7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás			0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)			3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31/36	31	

Éves összes óraszám		1080	1224	1224	1224	1179	1054	6985
Rendelke- zésre álló órakeret/ hét		30	34	34	34	34	34	

1.3. A duális képzés szerkezete

	Vegyész technikus	Környezetvédelmi technikus	Szoftverfejlesztő	Gépgyártás-technológiai technikus	Mechatronikai technikus	Műanyag-feldolgozó technikus	Kisgyermek-gondozó
11. évfolyam évközi	-	-	-	-	-	-	-
11. évfolyam nyári gyakorlat	70 óra nyár	70 óra nyár	-	140 óra augusztus	105 óra nyár	-	-
12. évfolyam évközi	-	-	-	144 óra szeptember	-	144 óra szeptember	396 óra szeptember, október
12. évfolyam nyári gyakorlat	-	-	-	140 óra augusztus	120 óra augusztus	80 óra augusztus	200 óra nyár
13. évfolyam	248 óra február, március	248 óra február, március	-	372 óra szeptember, október, november	372 óra szeptember, október, november	496 óra szeptember, október, november, december	372 óra január 27-től, február, március, április 15-ig

1.3.1. Vegyésztechnikus

	Vegyész technikus					
11. évfolyam évközi	-					
11. évfolyam nyári gyakorlat	70 óra nyár					
12. évfolyam évközi	-					
12. évfolyam nyári gyakorlat	-					
13. évfolyam	248 óra február, március		Tantárgy megnevezése	Összes óraszám az évfolyamon	Duális óraszám	Iskolai óraszám
munkanapok száma	41	Környezet és munkavédelem	62	62	0	
szabadságnapok száma	5	Termékek ipari és laboratóriumi előállítás	62	62	0	
órarendi napok száma	36	Laboratóriumok működtetése	62	62	0	
		Műszeres analitika gyakorlat	186	62	124	
		Munkavállalói idegen nyelv	62	0	62	
		Alkalmazott kémia	62	0	62	
		Vegyész szakmai vizsgafelkészítő	31	0	31	
		Preparatív gyakorlat	93	0	93	
		Biotechnológiai gyakorlat	62	0	62	
		Laboratóriumi és vegyipari műveletek és szabályozásuk	62	0	62	
				248	496	

1.3.2. Környezetvédelmi technikus

	Környezetvédelmi technikus				
11. évfolyam évközi	-				
11. évfolyam nyári gyakorlat	70 óra nyár				
12. évfolyam évközi	-				
12. évfolyam nyári gyakorlat	-				
13. évfolyam	248 óra február, március	Tantárgy megnevezése	Összes óraszám az évfolyamon	Duális óraszám	Iskolai óraszám
munkanapok száma	41	Környezetvédelmi technológiák	155	124	31
szabadságnapok száma	5	Környezeti analitika	124	62	62
órarendi napok száma	36	Műszeres analitika	155	62	93
		Munkavállalói idegen nyelv	62	0	62
		Környezetvédelmi mérések	124	0	124
		Biológiai vizsgálatok	124	0	124
				248	496

1.3.3. Gépgyártástechnológiai technikus

	Gépgyártástechnológiai technikus				
11. évfolyam évközi	-				
11. évfolyam nyári gyakorlat	140 óra augusztus				
12. évfolyam évközi	144 óra szeptember				
		Tantárgy megnevezése	Összes óraszám az évfolyamon	Duális óraszám	Iskolai óraszám
munkanapok száma	21	Minőség ellenőrzés	108	36	72
szabadságnapok száma	3,5	Anyagismeret és gyártástechnológia	108	36	72
órarendi napok száma	17,5	Szerelés és karbantartás	72	72	0
		Műszaki számítások	72	0	72
		Műszaki rajz	72	0	72
		Automatizálás	72	0	72
				144	360
12. évfolyam nyári gyakorlat	140 óra augusztus				
13. évfolyam	372 óra szeptember, október, november				
		Tantárgy megnevezése	Összes óraszám az évfolyamon	Duális óraszám	Iskolai óraszám
munkanapok száma	63	CNC-gépkészítés és -forgácsolás	155	155	0
szabadságnapok száma	7,5	Gyártástervezés	217	124	93
órarendi napok száma	55,5	Szerelés és karbantartás	93	93	0
		Munkavállalói idegen nyelv	62	0	62
		Forgácsoló megmunkálások	93	0	93
		A CNC-programozás alapjai	62	0	62
		Automatizálás	62	0	62
				372	372

1.3.4. Mechatronikai technikus

	Mechatronikai technikus					
11. évfolyam évközi	-					
11. évfolyam nyári gyakorlat	105 óra nyár					
12. évfolyam évközi	-					
12. évfolyam nyári gyakorlat	120 óra augusztus					
13. évfolyam	372 óra szeptember, október, november		Tantárgy megnevezése	Összes óraszám az évfolyamon	Duális óraszám	Iskolai óraszám
munkanapok száma	63		Pneumatika, hidraulika	155	62	93
szabadságnapok száma	7,5		Karbantartás	62	62	0
órarendi napok száma	55,5		Informatika az iparban	62	62	0
			Automatizált gyártás gépei	124	62	62
			Folyamatirányítás	186	124	62
			Munkavállalói idegen nyelv	62	0	62
			Elektronika	93	0	93
					372	372

1.3.5. Műanyagfeldolgozó technikus

		Műanyagfeldolgozó technikus				
11. évfolyam évközi		-				
11. évfolyam nyári gyakorlat		-				
12. évfolyam évközi		144 óra szeptember	Tantárgy megnevezése	Összes óraszám az évfolyamon	Duális óraszám	Iskolai óraszám
munkanapok száma	21	Anyag- és gyártmányismeret	36	36	0	
szabadságnapok száma	3,5	Műanyagipari gépek	108	108	0	
órarendi napok száma	17,5	Anyagvizsgálat	72	0	72	
		Makromolekulák	108	0	108	
		Gépészeti ismeretek	108	0	108	
		Irányítástechnikai alapok	36	0	36	
		Munkavédelem	36	0	36	
				144	360	
12. évfolyam nyári gyakorlat		80 óra augusztus				
13. évfolyam		496 óra szeptember, október, november, december	Tantárgy megnevezése	Összes óraszám az évfolyamon	Duális óraszám	Iskolai óraszám
munkanapok száma	83	Munkavédelem	31	31	0	
szabadságnapok száma	10	Műanyagipari feldolgozási technológiák	496	403	93	
órarendi napok száma	73	Minőségügyi ismeretek	62	62	0	
		Munkavállalói idegen nyelv	62	0	62	
		Műanyagfeldolgozó szakmai vizsga felkészítő	93	0	93	
				496	248	

Kisgyermekgondozó, -nevelő

	Kisgyermekgondozó				
11. évfolyam évközi	-				
11. évfolyam nyári gyakorlat	-				
12. évfolyam évközi	396 óra szeptember, október, november	Tantárgy megnevezése	Összes óraszám az évfolyamon	Duális óraszám	Iskolai óraszám
munkanapok száma	63	A játéktevékenység fejlődése	144	144	0
szabadságnapok száma	11	A kisgyermek gondozása	72	72	0
órarendi napok száma	52	Beteg gyermek ápolása a bölcsődében	108	108	0
		Kisgyermeknevelő dokumentációs feladatai	54	54	0
		Családközpontú nevelés a bölcsődében	18	18	0
		A gyermekek védelmének rendszere	36	0	36
		Kutatási módszerek a kisgyermeknevelés gyakorlatában	72	0	72
				396	108

12. évfolyam nyári gyakorlat	200 óra nyár				
13. évfolyam	372 óra január 27-től, február, március, április 15-ig	Tantárgy megnevezése	Összes óraszám az évfolyamon	Duális óraszám	Iskolai óraszám
munkanapok száma	57	A bölcsödei ellátás szervezési feladatai	93	93	0
szabadságnapok száma	7	A kisgyermek gondozása	124	93	31
órarendi napok száma	50	A kisgyermek táplálása	31	31	0
		Kisgyermeknevelő dokumentációs feladatai	93	93	0
		Családközpontú nevelés a bölcsődében	62	62	0
		Munkavállalói idegen nyelv	62	0	62
		A segítő hivatás, segítő kapcsolatok a nevelőmunkában	62	0	62
		Kutatási módszerek a kisgyermeknevelés gyakorlatában	62	0	62
		Családi mentálhigiéné	31	0	31
		A gyermekek védelmének rendszere	62	0	62
		Gyógypedagógiai ismeretek	62	0	62
				372	372

1.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának szabályai

1.4.1. Nevelési feladatok a tanórán

A Nemzeti alaptanterv (NAT) a tanórákon is megvalósítandó nevelés tartalmát fejlesztési területek-nevelési céljaiként fogalmazza meg.

A fejlesztési területek–nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tanítás folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola képzési program szerint;
- tematizálják az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

1.4.2. Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat

felőlelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, oktatóinak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása - az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is. Iskolánk tantestületének minden tagja elkötelezetten dolgozik az erkölcsi nevelés céljainak megvalósításán.

1.4.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajtátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. Iskolánk tantestületének minden tagja elkötelezetten dolgozik a hazafias nevelés céljainak megvalósításán.

1.4.4. Az iskola hagyományai

Az iskola hagyományrendszere a több mint 70 éves intézmény múltjában gyökerezik. A hagyományok őrzése, ápolása hozzájárul a diák és oktatóközösség fejlődéséhez, a hazafias érzelmek kialakulásához, a magyarságtudat melletti elköteleződéshez.

A hagyományos események, rendezvények többsége oktatóra és diákra egyaránt vonatkozik.

Ezek a következők:

- ⊕ tanévnyitó ünnepély
- ⊕ elsősavató: elsős osztályok bemutatkozása, vetélkedő (győztes osztály szervezi)
- ⊕ Az 1956-os forradalom évfordulója alkamából iskolai ünnepély az irodalmi színpad közreműködésével

- ⊕ Radnóti vetélkedő és emlékmenet
- ⊕ Karácsonyi hangverseny
- ⊕ Szalagavatóbál
- ⊕ Sítábor
- ⊕ Sulinap a DÖK rendezésében
- ⊕ NONSTOP foci a DÖK rendezésében
- ⊕ az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából iskolai ünnepély
- ⊕ Alma Mater kulturális bemutató: amatőr művészek fellépése (iskola tanulói)
- ⊕ projektnapok rendezvénysorozata évenként más témában
- ⊕ háziversenyek a munkaközösségek szervezésében (munkaterv szerint)
- ⊕ megemlékezés az aradi vértanúkról, Brusznai Árpádról, a kommunizmus áldozatairól, a holokauszt áldozatairól, anyák napjáról és a nemzeti összetartozás napjáról: stúdióműsor egy-egy osztály szervezésében
- ⊕ ballagás – a 11. évfolyam rendezésében
- ⊕ tanévzáró ünnepély – technikus oklevelek átadása
- ⊕ nyári vízitúra
- ⊕ A felsoroltakon túl külföldi cserekapcsolatok, osztálykirándulások, tanulmányi, kulturális és sportversenyek teszik színesebbé az iskolai életet.
- ⊕ Az oktatói testület hagyományos rendezvényei:
  - karácsonyi ünnepség – új oktatók avatása mókás vetélkedővel, ajándékozás
  - névnapi köszöntések
  - nőnap megemlékezés
  - tantestületi kirándulás
  - tanév végi vigasság

Iskolánk a kiemelkedő kulturális, tanulmányi, sport, közösségi munkát végző tanulói közül évente egy főt Pro Schola díjban részesít. A díjat (a vele járó S. Hegyi Béla által készített plakettet, és pénzjutalmat) iskolánk alapítványának kuratóriuma ítéli oda. Szintén évente egy fő részére a kuratórium megítélheti a Pro Schola díj oktatói fokozatát (Plakett és pénzjutalom), amelyet a kiemelkedő oktató-nevelő munkáért kaphat meg egy olyan kolléga, aki legalább tíz éve az iskolában dolgozik.

1.4.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Iskolánk tantestületének minden tagja elkötelezetten dolgozik az állampolgárságra és demokráciára nevelés céljainak megvalósításán, ennek egyik legfontosabb tere a diákönkormányzatiság működtetése.

1.4.6. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához. Iskolánk tantestületének minden tagja elkötelezetten dolgozik az önismeret és a társas kultúra fejlesztésén.

1.4.7.A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

1.4.8.A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A oktatók ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegségmegelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A oktatók motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

1.4.9.Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez. Iskolánk tantestületének minden tagja támogatja az önkéntességet.

Az érettségi vizsga megkezdésének feltétele, hogy a tanulóknak 50 óra közösségi szolgálatról kell igazolással rendelkezniük. A közösségi szolgálatot a 9-12. évfolyamos tanulók számára egyenletesen elosztva szervezzük meg az alábbi területeken:

- a) egészségügyi,
- b) szociális és jótékonyági,
- c) oktatási,
- d) kulturális és közösségi,
- e) környezet- és természetvédelemi,
- f) katasztrófavédelmi,
- g) közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idősekkel, h) rendvédelmi

A közösségi szolgálat megszervezéséhez az iskola szerződést köt a fent említett területeken érintett partnerekkel, akik vállalják, hogy lehetőséget adnak a tanulók számára az előírt órák teljesítésére. A tanulóknak a közösségi szolgálatról naplót kell vezetni. A fogadó intézmény igazolja a feladat teljesítését, illetve a vele eltöltött óraszámot. Az iskola által megbízott mentor szervezi a tanulók számára a közösségi szolgálatot. Az osztályfőnök elvégzi annak adminisztrációját az iskolai hivatalos dokumentumokban (osztálynapló, bizonyítvány, anyakönyv).

Az iskola abban az esetben állít ki igazolást a közösségi szolgálat teljesítéséről, ha a tanuló valamilyen okból intézményt vált. Az igazolás arról szól, hogy az adott tanévben az intézményváltásig a tanuló hány órát teljesített. A közösségi szolgálat elvégzéséről szóló dokumentumot addig kell megőriznie a tanulónak, míg nappali iskolarendszerű oktatásban részesülhet, illetve érettségi vizsgát tehet.

1.4.10. Természettudományos, műszaki nevelés

A műveltségterület középpontjában a természet és az azt megismerni igyekvő ember áll. A természettudományi műveltség a természethez fűződő közvetlen, megértő és szeretetteljes kapcsolaton alapul. Olyan tudást kell építenünk, amely segíti természeti-technikai környezetünk megismerését, és olyan tevékenységekre készítet, amely hozzájárul a környezettel való összhang megtalálásához és tartós fenntartásához. Ennek érdekében a tanulónak meg kell ismernie a világot leíró alapvető természettudományos modelleket, törvényeket és

elméleteket, azok történeti fejlődését, érvényességi határait, a hozzájuk vezető megismerési módszereket. Mivel a paradigmák, kutatási programok ma is változnak, a természettudományok tanítása során azt is be kell mutatnunk, hogy azok századok kollektív munkájával születtek meg, folyamatosan alakulnak, és sok esetben nem kizárják, hanem kiegészítik egymást. Láttatnunk kell azt is, hogy a természettudományok megfigyelések, kísérletek sorozatain keresztül kristályosodott, bizonyított alapvető igazságokra (elméletekre, törvényekre, szabályokra) épülnek. A természettudományok fejlődésének jellemzőit és módszereit az iskolai oktatás és nevelés során is figyelembe kell venni. A tanulókat meg kell ismertetni a tervszerű megfigyeléssel és kísérletezéssel, az eredmények ábrázolásával, a sejtett összefüggések matematikai formába öntésével, ellenőrzésének, igazolásának vagy cáfolatának módjával, a tudományos tényeken alapuló érveléssel és a modellalkotás lényegével.

A természettudományi műveltség az egyén és a társadalom számára is meghatározó jelentőségű. Az egészség tudatos megőrzése, a természeti, a technikai és az épített környezet felelős és fenntartható alakítása a természettudományos és műszaki kutatások és azok eredményeinek alkalmazása nélkül elképzelhetetlen. A globális problémák megoldásának fontos feltétele az állampolgárok természettudományos műveltségen alapuló, kritikus és konstruktív magatartása. A gazdaság, a versenyképesség számára létfontosságú a kellő számú és felkészültségű műszaki szakember.

A természettudományok tanítása során alapvető a tudományágak pontos és részben elkülönült fogalomhasználata. A természettudományi nevelésnek ugyanakkor elő kell segítenie a közvetített tudás társadalmi érvényesülését is. Ezért a természettudományos oktatás és nevelés sem a tartalmak, sem a módszerek tekintetében nem szorítható be kizárólag a szaktudományok szűken értelmezett kereteibe. Az iskolai oktatásnak és nevelésnek olyan, természettudományos módszerekkel vizsgálható kérdésekkel is foglalkoznia kell, amelyeket a társadalom és a gazdaság adott időben és helyen felvet, amelyek befolyásolják az egyén és a közösség jelenlegi életét, illetve hatással vannak a jövő alakulására. Ilyenek például az egészségmegőrzéssel, a természeti forrásokkal való fenntartható gazdálkodással összefüggő problémák. Cél, hogy a tanulók cselekvő közreműködőivé váljanak a tanulási folyamatnak, egyben felkészüljenek az aktív állampolgári szerepvállalásra.

A természettudomány nemcsak ismeretek rendszere, az emberiség közös kultúrkincse, hanem magasan szervezett kollektív megismerési eszköz is. A közoktatásban folyó

természettudományos nevelés a maga sajátos eszközeivel bepillantást enged a jelen főbb kutatási tevékenységeibe. Ahhoz, hogy a tudás személyessé váljék, a diszciplínák tudásrendszereit a tanulók igényeihez, életkori sajátosságaihoz, képességeik fejlődéséhez és gondolkodásmódjuk sokféleségéhez kell igazítani. Így felkelthető a tanulók érdeklődése, megalapozható a nem természettudományos pályát választók kellő tájékozottságának kialakítása, és – megkülönböztetett figyelemmel a tehetségek gondozására – elérhető a fiatalok egy részének természettudományokhoz köthető pályákra irányítása is. Erre az alapra épül a felkészítés a természettudományos és műszaki életpályákra is.

Az alaptantervben meghatározott fejlesztési feladatokat és a közműveltség tartalmi elemeit az iskolai nevelés során különféle kontextusokban, a mindennapi élet színtereihez és problémáihoz kapcsoltnak kell feldolgozni. Így érhetjük el, hogy a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség hatékonyabban alkalmazható a mindennapi életben és a munka világában. A jól megtervezett kontextusok segítik a tanulói érdeklődés felkeltését és a tanulási célok elfogadását. Ezek az alábbiak szerint értelmezhetők:

Területek:

- Egészség (egészségmegőrzés, életmód, népegészség, orvostudomány)
- Természeti erőforrások (anyag- és energiahasználat, hatékonyság, a készletek kimerülése)
- Környezeti rendszerek állapota (modellek és előrejelzés, éghajlatváltozás, életközösségek sérülése, biodiverzitás csökkenése, szennyezés és hulladékok)
- A tudomány és a technika összefüggései (a tudományos eredmények alkalmazása, technológiai rendszerek és hatásaik, a társadalmi kontroll szükségessége és mechanizmusai) Szintek (dimenziók):
- Egyén (egyéni élethelyzet, személyes környezet; egyéni feladat és felelősség)
- Család (az egyén legszűkebb társas környezete, a háztartás szintje; közös szabályok, szoros együttműködés és felelősség)
- Helyi közösség (a lakókörnyezet, a település és régió környezete; együttműködés és kollektív felelősség)
- Társadalom (az ország, a nemzet szintje; egységes szabályozás és felelősség)
- Globális (a Föld globális rendszerei, a nemzetek közössége; nemzetközi együttműködések, egyezmények, világszervezetek)

A fejlesztési feladatokat ezért olyan kulcsfogalmak köré szerveztük, amelyek elősegítik, hogy a közműveltségi tartalmak a fenti kontextuális területekbe és a tanulók életkori sajátágaiból következő szinteknek megfelelően ágyazódjanak be, illetve erősítik a természettudományos diszciplináris tantárgyak közötti kapcsolatokat, ugyanakkor nem akadályozzák a szaktudományok hagyományos rendszerének kiépítését.

Az önmagában is összetett funkciójú természettudományi nevelés – a többi műveltségterülethez hasonlóan – beágyazódik az iskola komplex személyiségfejlesztési folyamatába. Ennek feltétele az iskolai és azon kívüli tanulási környezet változatossága, az információforrások, az interakciós lehetőségek sokfélesége, az önálló, cselekvő tanulás lehetősége. A természettudományok tanításakor a tanulási környezetet úgy kell tervezni, hogy az támogassa a különböző aktív tanulási formákat, technikákat a tanulócsoport összetétele, mérete, a rendelkezésre álló lehetőségek függvényében. Az aktív tanulás konkrét módszerei (például a problémaalapú tanulás vagy a kooperatív munka) alkalmazását a fejlesztési feladat, az elsajátítandó tartalom és a tanulócsoport igényei szerint célszerű megválasztani.

A természettudományi nevelés a tanulókat aktív szerepvállalásra, a fenntarthatóságot támogató, önmagáért és a közösségért felelős életmód kialakítására készíti. A megalapozott természettudományos műveltség teszi lehetővé a félrevezetésen, manipuláción alapuló, illetve áltudományos megnyilvánulások felismerését és hátrítását is.

1.4.11. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. Iskolánk tantestületének minden tagja elkötelezetten támogatja a környezettudatosság kialakítását.

1.4.12. Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. Iskolánk tantestületének minden tagja segíti a tanulókat a pályaválasztásban.

Pályaorientációs szolgáltatások az iskola tanulói számára:

- Évente egy pályaorientációs nap
- Az okleveles technikus képzés bevezetése vegyész, mechatronikus és informatikus szakon
- Szakmai program koordinálása a Pannon Egyetemmel, az oda tovább tanuló felvételének megkönnyítésére, valamint kreditbeszámításra
- tájékoztatás az egyetemi nyílt napokról, rendezvényekről, szakkörökről,
- Tanulmányi kirándulások esetén szakmai programok, üzemlátogatások szervezése
- Végzős évfolyam esetén két tanítási nap biztosítása a felsőoktatási intézmények nyílt napjainak látogatására

Pályaorientációs szolgáltatások az általános iskolások számára:

- évente két alkalommal nyílt nap
- évente 15 természettudományos foglalkozás az Öveges laborban
- évente egyszer kémiai játszóház
- évente egy informatikai vetélkedő
- rendszeres részvétel az általános iskolák pályaorientációs napjain és szülői értekezletein

1.4.13. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi

intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. Iskolánk tantestületének minden tagja részt vesz a gazdasági és pénzügyi nevelésben.

1.4.14. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével. Iskolánk tantestületének minden tagja részt vesz a médiatudatosságra nevelésben.

1.4.15. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden oktató teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi

teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése. A tanulás tanítása minden oktató feladata.

1.4.16. Mindennapos testnevelés megvalósítása

Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azokon a napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést a tanulók rendes órarendjébe illesztve.

1.4.17. Tantárgyak, foglalkozások választásának szabályai

Érettségire felkészítő órák

Szabadon választható tárgyak a 11.-12 és a 13. évfolyamon az emelt szintű és a középszintű érettségire felkészítő tantárgyak.

11-12. évfolyamon kötelező két óra emelt, vagy középszintű felkészítést választani.

A választható tantárgyak:

Tárgy
magyar
matematika
történelem
magyar (1 óra) és matematika (1 óra) középszintű felkészítés

Az átmeneti tanterv szerint tanuló 2019-ben kezdett kisgyermekgondozó osztály a fentiekén kívül választhat az angol nyelv, német nyelv, biológia, kémia tantárgyak közül is.

A 10. évfolyamon a választható tárgyakra történő jelentkezés március 20-ig történik. Ha egy csoport létszám hiányában nem indul, akkor lehetőség van szakköri keretekben a felkészítés megszervezésére.

A választás két évre szól. A szabadon választható tárgyak választása esetén a tanulmányokra ugyanazok a szabályok érvényesek, mint a kötelező tárgyakéra.

A 11. évfolyamosoknak indokolt esetben módosítási lehetőségük van egy kérelem május 20-ig történő leadásával a következő tanévre vonatkozóan. Új tárgy felvétele esetén a

tizenegyedikes emelt anyagból különbözeti vizsgát kell tenniük az augusztusi javítóvizsga időpontjában.

13. évfolyamon a tanulónak heti 4 óra közismereti tárgyat kell kötelezően választania az alábbiak közül:

Tárgy
magyar nyelv és irodalom
matematika
történelem
biológia
fizika
kémia
informatika

Választani vagy egy tantárgyat lehet, amely négy órában van (célja az emeltszintű érettségi felkészítés és az egyetemi tanulmányok előkészítése), vagy két tantárgyat heti 2-2 órában (célja az ismeretek szinten tartása).

Szakgimnáziumi nyelvtanulás a szakmai képző évfolyamban

Azok a tanulók, akik szakgimnáziumban a szakmai képző (13.) évfolyamot végzik, és rendelkeznek középfokú C típusú nyelvvizsgával, kérhetik az idegen nyelv tanulása alóli felmentésüket.

Délutáni testnevelési csoport

A délutáni testnevelés csoportokat az igények és a lehetőségek szerint szervezzük meg.

Hittan

Hittan oktatásra jelentkezők felmérése beiratkozáskor történik, ill. a korábbi hittanosok folytathatják tanulmányaikat választásuk szerint. A választás egy tanévre szól. Az igények alapján az iskola igazgatója egyeztet az egyház képviselőjével. A hitoktatáshoz az oktatót az egyház, a termet az iskola biztosítja.

Szakkörök

Az iskola hagyományainak és lehetőségeinek megfelelően szervez szakköröket, de a tanulók, és a szülők újak szervezését is kezdeményezhetik. A szakköri foglalkozásokra a szorgalmi időszak kezdetén lehet jelentkezni.

A szakköri foglalkozások legkésőbb októberben kezdődnek és május végéig tartanak. A foglalkozás időtartamát a tantárgyfelosztás alapján készített foglalkozási rend tartalmazza.

A szakmai versenyekre külön felkészítő foglalkozásokat szervezünk a tehetséges tanulók számára, és biztosítjuk a versenyeken való indulást a házi selejtezőket sikerrel teljesítőknél.

Korrepetálás, felzárkóztatás

Kilencedik osztályokban felzárkóztató foglalkozás, a felsőbb évfolyamokon korrepetálás szervezhető a tanulmányi munkában önhibájukon kívül lemaradt tanulók számára. Ezen foglalkozásokat a munkaközösségek javaslatára az igazgató engedélyezi. Időtartamát a foglalkozási rend tartalmazza. A foglalkozáson a részvétel nem kötelező. Felzárkóztató foglalkozás és korrepetálás szervezhető a szülők kezdeményezésére is.

Sportcsoportok

A tanulók tanórán kívüli sporttevékenységét a testnevelő oktatók szervezik a szorgalmi időre. A sportcsoportok számát és vezetőjét a sportkör vezetőjével egyetértésben az igazgató engedélyezi, ill. nevezi ki. A sportcsoport foglalkozások időtartamát a DSK működési szabályzata rögzíti. Szintén a DSK szervezi az alábbi rendezvényeket:

környezet- és természetvédelmi tábor iskolai sítábor iskolai vizitábor

Ez utóbbiak önkéntes jelentkezés alapján, a tanulók érdeklődésének megfelelően, anyagi hozzájárulással szerveződnek.

A szakkör, a sportkör stb. vezetőjét az igazgató bízza meg. A megbízást ellátók szakmailag és pedagógiaiilag felelősek a szakkör, a sportkör stb. működéséért. Éves munkaprogramot dolgoznak ki, amelyet a felelős igazgatóhelyettes hagy jóvá.

1.4.18. Érettségi vizsgára való felkészítés

	felkészítés szintje	
kötelező érettségi tárgyak	közép	emelt
magyar nyelv és irodalom	x	x

történelem	x	x
angol nyelv	x	x
német nyelv	x	x
matematika	x	x
szakmai (technikusképesítő)		x
választható érettségi tárgyak - ágazattól függően (*)	közép	emelt csak emelt szintű felkészítés választása esetén
biológia* környezetvédelem és szociális ágazat	x	x
fizika* gépészet, speciális járműgyártás és informatika ágazat	x	x
kémia* vegyipar ágazat	x	x
testnevelés	x	x
informatika	x	x

Testnevelés tantárgyból a pedagógiai programban foglalt óraszám biztosítja mind az emelt, mind a középszintű érettségire való felkészítést.

Az ágazati szakmai érettségi vizsgára a felkészítés a szakmai tantárgyak kötelező óráinak terhére történik.

Magyar nyelv és irodalomból, idegen nyelvből, matematikából, történelemből, biológiából és fizikából a középszintű érettségire való felkészítés a pedagógiai program által meghatározott időkeretben történik, emelt szintű érettségire csak abban az esetben célszerű jelentkeznie a tanulóknak, ha részt vettek 11. és 12. évben az emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozásokon.

Informatika emelt szintű érettségire való felkészítése abban az esetben biztosított a tanulóknak, ha 11. vagy 12. évfolyamon a szabadon választott órakeret terhére tanulták az adott tárgyat.

Biológiából a környezetvédelem és a szociális ágazatban tanulók számára biztosított a középszintű érettségi vizsgára való felkészítés, az emelt szintű felkészítéshez választani kell 11. és 12. évfolyamon a tantárgyat.

Kémiából a vegyész és a vegyipar ágazatban tanulók számára biztosított a középszintű érettségi vizsgára való felkészítés, az emelt szintű felkészítéshez választani kell 11. és 12. évfolyamon a tantárgyat.

Fizikából a gépészet és az informatika ágazatban tanulók számára biztosított a középszintű érettségi vizsgára való felkészítés, az emelt szintű felkészítéshez választani kell 11. és 12. évfolyamon a tantárgyat.

1.4.19. Az érettségi vizsgára jelentkezés helyi szabályai

Iskolánk a technikai képzés programját úgy alakította ki, hogy a 12. évfolyamon szorgalmazza a tanulók számára kötelezően meghatározott közismereti érettségi vizsgatárgyakból az előrehozott érettségi vizsga letételét matematikából, magyar nyelv és irodalomból, valamint történelemből. Ezekből a tantárgyakból 13. évfolyamon nem szervez érettségi felkészítést, a NAT által előírt tananyag oktatása 12. évfolyam végén véget ér. Ennek megfelelően a képzési programban a 12. évfolyamon a közismereti oktatás 31 tanítási hétre vonatkozóan kerül megszervezésre. A kötelező közismereti tananyagtartalom az idegen nyelv kivételével a többi tantárgyból is a gimnáziumi kerettanterv alapján kerül meghatározásra. Idegen nyelvből az érettségi letételéhez szükséges kötelező közismereti tartalom oktatása csak 13. évfolyam végén fejeződik be.

A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül bármely más vizsgatárgyból abban az esetben tehet a tanuló előrehozott érettségi vizsgát, ha a 10. évfolyam augusztus hónapjában szervezett javítóvizsga időszakában osztályozó vizsga keretében sikeresen teljesítette a 11. és a 12. évfolyam adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeit.

Azon tanulóknak, akik 11. évfolyamon, vagy a 12. évfolyam őszi érettségi vizsga időszakában szeretnék előrehozott idegen nyelvi érettségit tenni, C1 típusú komplex nyelvvizsga bizonyítványuk bemutatása után van lehetőségük osztályozó vizsgára jelentkezni. A 12. évfolyam tavaszi vizsgaidőszakában előrehozott idegen

nyelvi érettségit tenni szándékozó tanulók nyelvvizsga bizonyítvány nélkül is jelentkezhetnek osztályozó vizsgára. Idegen nyelvi osztályozó vizsgát minden tanév áprilisában illetve augusztusában szervezünk. Ennek letétele után jelentkezhetnek a tanulók előrehozott idegen nyelvi érettségire. Az osztályozó vizsgán a tanulóknak a még hátralévő évfolyamok idegen nyelvi tananyagából kell számot adni tudásukról.

A tanév rendjében a végzős évfolyamra vonatkozó szabályoknak megfelelően a közismereti tantárgyak vonatkozásában lezárásra kerül a 12. évfolyam, és megállapításra kerülnek a tanév végi osztályzatok. A tanulók abból a kötelező közismereti vizsgatárgyból tehetnek előrehozott érettségi vizsgát, amelyekből legalább elégséges tanév végi osztályzatot kaptak.

Azok a tanulók, akik valamely kötelező közismereti vizsgatárgyból elégtelen tanév végi osztályzatot kaptak, azok az adott tanév augusztus hónapjában javítóvizsgát tehetnek. Sikeres javítóvizsgát követően jelentkezhetnek előrehozott érettségi vizsgára a 13. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában.

Az előrehozott érettségi vizsga a közösségi szolgálat teljesítésére tekintet nélkül megkezdhető.

Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, azzal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette, a foglalkozásokon való további részvétel alól a tanulót fel kell menteni. Az idegen nyelvből letett előrehozott érettségi vizsga azonban a szakmai nyelvi foglalkozáson való további részvétel alól nem mentesít. Az idegen nyelvből előrehozott érettséggel rendelkező tanulók számára 13. évfolyamon heti 4 órában kötelező választani az alábbi tárgyak közül: második idegen nyelv, vagy a tanult idegen nyelvből szintemelő, szinten tartó foglalkozás. Ezek alól mentesség nem kérhető.

A szakirányú oktatás a 12. évfolyamon 36 tanítási hétre vonatkozóan kerül megszervezésre. A tanulók heti órarendje úgy kerül kialakításra, hogy a képzési programban meghatározott heti 14 óra (2 tanítási nap) egymást követő két napon kerüljön megszervezésre. Amennyiben az érettségi vizsga olyan napra esik, amikor a tanulók szakirányú oktatáson vesznek részt, akkor fel kell menteni őket a foglalkozás alól, és hiányzásukat igazoltnak kell tekinteni.

1.4.20. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Az írásbeli és szóbeli vizsga követelményeit közép és emelt szinten is az érettségi vizsga részletes követelményeiről kiadott rendelet tartalmazza.

Biológia

1. Emberi szervezet- és egészségtan

- Az emberi bőr felépítése és működése. A bőr egészséggtana (higiénia, égési sérülések, a napozás hatásai stb.).
- Az ember mozgási szervrendszerének felépítése és működése. Az izom- és vázrendszer egészséggtana (rándulás, ficam, törések, csípőficam, helyes testtartás, edzés, stb.).
- Az ember táplálkozási szervrendszerének felépítése, működése és egészséggtana. Az egészséges táplálkozás mennyiségi és minőségi követelményei. (A helyes fogycúra szabályai, fogápolás.)
- Az ember immunrendszerének felépítése és működése. A belső védekezés egészséggtana, fertőző betegségek. Szervátültetések, védőoltások.
- Az ember légzőrendszerének felépítése és működése. A légzési szervrendszer egészséggtana (dohányzás, allergiák, légzési gázok hatásai stb.).
- Az ember anyagszállító rendszerének felépítése és működése. A keringési rendszer (szív, erek, vér) egészséggtana. Vércsoportok, vérátömlesztés, véradás, Rh összeférhetetlenség. Szív- és érrendszeri megbetegedések.
- Az ember kiválasztó szervrendszerének felépítése és működése. A vese és a húgyutak egészséggtana.
- Az ember hormonrendszerének felépítése és működése. A hormonrendszer egészséggtana, kapcsolata az idegi szabályozással.
- Az ember idegrendszerének felépítése és működése. A gerincvelő és az érzékszervek egészséggtana.
- Az ember szaporító szervrendszerének felépítése és működése. A családtervezés és a terhesgondozás fontossága.
- Humángenetika.

2. Környezetvédelem, ökológia

- A talaj, mint környezeti tényező. A talaj keletkezése, talajszennyezés és talajpusztulás.
- A levegő, mint környezeti tényező. A levegőszennyezés problémái és megoldásai.
- A víz, mint környezeti tényező. A felszíni és a felszín alatti vizek szennyezésének problémái. Az ivóvíz ellátás megoldása.
- A hulladékok keletkezése és fajtái. A hulladékkezelés lehetőségei; az újrahasznosítás.
- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Az energiatermelés módjai, biológiai következményei. A megújuló és a nem megújuló energiahordozók, a hagyományos és alternatív energiaforrások.
- Természetvédelem, természeti értékeink védelmének módjai. Nemzeti parkjaink.
- Az állat- és növényfajok védelme, a biodiverzitás.
- Globális problémák és megoldások a környezet- és természetvédelemben (üvegházhatás, globális felmelegedés és hatásai, esőerdők stb.).
- Az együttélés (szimbiózis), a versengés (kompetíció), az asztalközösség (kommenzalizmus), az antibiózis, az élősködés (parazitizmus) és a táplálkozási kölcsönhatás (predáció) fogalma állati, növényi és emberi példákkal.
- A környezetvédelem célja, feladatai. Környezeti ártalmak és megszüntetésük lehetséges műszaki megoldásai.
- Hazai fás és fátlan társulások. A társulások szerkezete, faji összetétele. Táplálkozási kapcsolatok.

3. Laboratóriumi vizsgálatok a követelményrendszer alapján

- plazmolízis vizsgálata
- orvosi szén felületi megkötő képességének vizsgálata
- enzimes bontás kémcsőben
- szén-dioxid kimutatása meszes vízzel
- az epe vizsgálata
- keményítő kimutatása
- keményítőszemcsék vizsgálata mikroszkóp alatt
- fehérje kicsapódása
- sejtmag vizsgálata
- sejtfal és sejtplazma vizsgálata
- zöld színtestek vizsgálata

- papucsállatka és amóba mozgásának megfigyelése
- zöld szemes ostoros és sütőélesztő megfigyelés
- ecsetpenész és fonalas zöldmoszat megfigyelése
- lombosmoha vizsgálata
- a víz útja a zárvatermő növényben
- a csírázás külső és belső feltételeit bemutató kísérlet elemzése
- bőrszöveti nyúzat készítése
- lomblevél szöveteinek vizsgálata
- növényi szövetek vizsgálata fás szár keresztmetszetén
- gázcserenyílás vizsgálata
- többrétegű elszarusodó laphám vizsgálata
- harántcsíkolt izomszövet vizsgálata
- csontszövet vizsgálata
- idegszövet vizsgálata gerincvelő keresztmetszetéből
- emberi vér és békavér összehasonlítása
- a gyomornedv hatását bemutató kísérlet elemzése
- a vakfolt vizsgálata
- térdreflex
- légzésszám vizsgálata
- pulzus mérése

Fizika

Az idei évben is – a diákok felkészülését segítő – részletesen közzétesszük a szóbeli érettségi elméleti részének tematikáját. Szó sincs azonban arról, hogy egy tanulói feleletben az egy tételben belüli összes altémát kérjék. A tételapon szereplő kérdések, az itt leírtaknál konkrétabbak, kevésbé átfogók, egy-egy tételben belül egy-két témát érintenek; a követelményrendszerben leírtakat nem haladják meg; tartalmazhatnak gyakorlati példát és/vagy fizikatörténeti ismeret számonkérését.

1. A haladó mozgások

- Egyenes vonalú egyenletes, és egyenletesen változó mozgások. Egyenes vonalú mozgások szuperpozíciója.
- A mozgásokra jellemző fizikai mennyiségek, mértékegységeik.

- A mozgások analitikus és grafikus leírása.
- A mozgások dinamikai elemzése.
- Egyszerű hétköznapi példák haladó mozgásokra.

2. Periodikus mozgások

- Egyenletes körmozgás, harmonikus rezgőmozgás. A két mozgás kapcsolata.
- A mozgásokra jellemző fizikai mennyiségek, mértékegységeik.
- A mozgások dinamikai jellemzése.
- A rezgő test energiája, a rezonancia jelensége.
- Példák a felsorolt mozgásokra, jelenségekre.

3. Az erő

- Az erő, a tömeg, a lendület fogalma.
- Newton törvényei.
- Az erők fajtái, erőtörvények a fizikában.
- Hétköznapi példák ütközésekre, súrlódásra, rugalmas erőkre.

4. Hőtágulás

- A hőmérséklet, a hőmennyiség, a hőtágulás fogalma.
- Hőmérséklet mérése.
- Szilárd testek, folyadékok, gázok hőtágulása, a hőtágulást leíró összefüggések.
- Mindennapi példák a hőtágulás felhasználására, káros voltára, hőtágulás a természetben.

5. Gázok állapotváltozásai

- A gázok állapotjelzői és mértékegységeik.
- A gázok állapotegyenlete.
- Az állapotváltozás fogalma, gáztörvények.
- Nevezetes állapotváltozások, (izobár, izochor, izoterm, adiabatikus), ábrázolás p - V diagramon, a hőtan első főtételének alkalmazása a fenti állapotváltozásokra.
- Az ideális gáz kinetikus modellje.

6. A termodinamika főtételei

- A belső energia, a hőmennyiség, a térfogati munka fogalma.
- Az I. főtétel és alkalmazásai hőtani folyamatokban.
- A II. főtétel, mint a spontán folyamatok irányának meghatározása.

7. Halmazállapot-változások, fajhő

- A szilárd, a cseppfolyós és a légnemű halmazállapot általános jellemzése
- Az olvadás/fagyás, párolgás/forrás, lecsapódás, jellemző mennyiségei, mértékegységeik.
- A folyamatokat befolyásoló tényezők.
- A halmazállapot-változások jellemzése energetikai szempontból. ☒ Hétköznapi példák

8. Időben állandó erőterek

- Az elektromos erőtér fogalma, jellemzése: térerősség, potenciál, feszültség, erővonalak.
- Egyszerű elektrosztatikus erőterek.
- A mágneses erőtér fogalma, jellemzése: indukció, fluxus, erővonalak.
- A gravitációs kölcsönhatás, gravitációs erőtér.

9. Az elektromos áram

- Az elektromos áram fogalma, áramforrások, az elektromos áramkör.
- Ohm törvénye.
- A váltakozó áram fogalma

10. Az elektromágneses indukció

- Áram és mágneses tér kölcsönhatása, Lorenz-erő.
- A mozgási indukció jelensége, értelmezése a Lorenz-erő alapján.
- A nyugalmi indukció jelensége.
- Lenz törvénye.

11. A fény

- A geometriai optika, leképezés, gyakorlati felhasználás.
- A fény visszaverődése, törése, teljes visszaverődése
- A fény, mint hullám; a polarizáció, az interferencia, a diszperzió fogalma.
- Foton, fotóeffektus, a fény kettős természete.

12. Hullámok

- A mechanikai hullámok jellemzői.
- Az elektromágneses hullámok jellemzői.
- Elektromágneses spektrum, rezgőkör, fénykibocsátás, fényelnyelés.

13. Az atom szerkezete

- Az anyag atomos szerkezetére utaló jelenségek.
- Az elektromosság elemi töltése, az elektron, mint részecske.

- Az atom felépítése. Rutherford szórás kísérlete.
- Atommodellek.

14. Magfizika

- Az atommag felépítése, kötési energia, tömegdefektus.
- Magátalakulások, radioaktív bomlások, maghasadás, láncreakció.
- Sugárzások, sugárzásmérés, felhasználásuk.
- Atomreaktor, atombomba, hidrogénbomba.

15. Csillagászat.

- Naprendszer, és bolygói. Kepler-törvények.
- Bolygók, állócsillagok és egyéb természetes és mesterséges égitestek.
- A Nap tulajdonságai, energiatermelése.
- A táguló Univerzum.

16. Gravitáció

- Tömegvonzás törvénye.
- Nehézségi erő, nehézségi gyorsulás, súly, súlytalanság.
- Kozmikus sebességek.

Földrajz

1. Általános természetföldrajz, a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajza

- ⊕ Kozmikus környezetünk vagy térképi ismeretek
- ⊕ A geoszférák földrajza és környezeti problémáik
- ⊕ Földrajzi övezetesség
- ⊕ A kontinensek természetföldrajza
- ⊕ Magyarország és tájainak természetföldrajza

2. Általános társadalomföldrajz, regionális társadalmi-gazdasági földrajz

- ⊕ Népeség- és településföldrajz
- ⊕ A világ változó társadalmi-gazdasági képe
- ⊕ A világ gazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országok és országcsoportok
- ⊕ Európa és a többi kontinens regionális földrajzi jellegzetességei
- ⊕ Magyarország földrajza. Hazánk helye és kapcsolatai a Kárpát-medencében és Európában
- ⊕ Globális környezeti problémák

Idegen nyelv

Az érettségi vizsga tartalmi részét az alább felsorolt témakörök képezik, azaz a feladatok minden vizsgarészben tematikusan ezekre épülnek. Ez a lista az érettségi vizsga általános követelményeiben felsorolt témakörök részletes kifejtése közép- és emelt szintre. A lista nem tartalmaz külön országismereti témakört, mert ennek elemei a többi témakörben előfordulnak.

A középszinten felsorolt témakörök az emelt szintre is érvényesek.

	VI ZSGASZINTEK	
	Középszint (B1)	Emelt szint (B2)
	A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)	A család szerepe az egyén és a társadalom életében

1. Személyes vonatkozások, család	Családi élet, családi kapcsolatok	Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése
	A családi élet mindennapjai, otthoni teendők	
	Személyes tervek	
2. Ember és társadalom	A másik ember külső és belső jellemzése	
	Baráti kör	Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság)
	A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel	Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése

	Női és férfi szerepek	Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése
	Ünnepek, családi ünnepek	Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében
	Öltözködés, divat	Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése
	Vásárlás, szolgáltatások (posta)	A fogyasztói társadalom, reklámok
	Hasonlóságok és különbségek az emberek között	Társadalmi viselkedésformák
3. Környezetünk	- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)	A lakóhely és környéke fejlődésének problémái
	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek	s
	A városi és a vidéki élet összehasonlítása	A természet és az ember harmóniája
	Növények és állatok a környezetünkben	
	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?	A környezetvédelem lehetőségei és problémái
	Időjárás	

4. Az iskola	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)	- Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban
	Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka	
	A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága	Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban
	Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok	
5. A munka világa	Diákmunka, nyári munkavállalás	A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás	
6. Életmód	Napirend, időbeosztás	A kulturált étkezés feltételei, fontossága
	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)	A szenvedélybetegségek
	Étkezési szokások a családban	Az étkezési szokások hazánkban és más országokban
	Ételek, kedvenc ételek	Ételspecialitások hazánkban és más országokban
	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben	
	Gyakori betegségek, sérülések, baleset	
	Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)	A gyógyítás egyéb módjai
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik	A szabadidő jelentősége az ember életében
	Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.	A művészet szerepe a mindennapokban

	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport	Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok
	Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet	A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai
	Kulturális események	
8. Utazás, turizmus	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés	A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra
	Nyaralás itthon, illetve külföldön	
	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése	Az idegenforgalom jelentősége
	Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai	
9. Tudomány és technika	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés	A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre
	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben	
10. Gazdaság	Családi gazdálkodás	Üzleti világ, fogyasztás, reklámok
	A pénz szerepe a mindennapokban	Pénzkezelés a célnyelvi országokban
	Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)	

Informatika

1. Információs társadalom

- ✘ A kommunikáció
- ✘ Információ és társadalom

2. Informatikai alapismeretek – hardver

- ✘ Jelátalakítás és kódolás
- ✘ A számítógép felépítése
- ✘ Munkavédelem és ergonómia

3. Informatikai alapismeretek – szoftver

- ✘ Az operációs rendszer és főbb feladatai

7. Kommunikáció az interneten

- ✘ Hálózati alapismeretek
- ✘ Elektronikus levelezési rendszer használata
- ✘ Állományok átvitele
- ✘ Web-szolgáltatás
- ✘ Keresőrendszerek
- ✘ Az internet veszélyforrásai

9. Könyvtárhasználat

- ✘ Könyvtárak
- ✘ Információ-keresés
- ✘ Forráshasználat

Kémia

1. Általános kémia

- ⊕ Atomszerkezet: Atom, Elem, Elektronszerkezet, A periódusos rendszer, Az atomok mérete, Az ionok, Elektronegativitás
- ⊕ Kémiai kötések: Elsőrendű kémiai kötések, Másodrendű kémiai kötések
  - ⊕ Molekulák, összetett ionok: Molekula, Kovalens kötés, A molekulák térszerkezete, Összetett ionok
- ⊕ Anyagi halmazok: Anyagi halmaz, Állapotjelzők, Halmazállapotok, halmazállapot- változások
- ⊕ Kristályrácsok
- ⊕ Többkomponensű rendszerek: Homogén, heterogén, kolloid rendszerek
- ⊕ Kémiai átalakulások: Kémiai reakció, Képlet, Kémiai egyenlet
- ⊕ Termokémia: A folyamatok energiaviszonyai, Reakcióhő
- ⊕ Reakciókinetika: Reakciósebesség, Katalízis, Megfordítható reakciók, Egyensúly
- ⊕ A kémiai reakciók típusai: Sav-bázis reakciók, A vizes oldatok kémhatása, Sav-bázis indikátorok, Közömbösítés, Sók hidrolízise
- ⊕ Elektronátmenettel járó reakciók
- ⊕ Egyéb, vizes oldatban végbemenő kémiai reakciók (a csapadékképződési és a gázfejlődéssel járó reakciók sztöchiometriai egyenletei, egyesülés, bomlás, disszociáció. A tanult kémiai reakciókat a megfelelő reakciótípusba.)

- ⊕ Elektrokémia: Galvánelemek, Elektrolízis, Az elektrolízis mennyiségi viszonyai

2. Kémiai számítások:

- ⊕ Az anyagmennyiség, Gázok, Oldatok, elegyek, keverékek
- ⊕ Egyéb, oldatokkal kapcsolatos feladatok
- ⊕ Gázelegyekkel kapcsolatos számítások,
- ⊕ Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban: Összegképlet, Sztöchiometria,
- ⊕ Termokémia
- ⊕ Kémiai egyensúly
- ⊕ Kémhatás
- ⊕ Elektrokémia

3. Szervetlen kémia

- ⊕ Elemek és vegyületek: anyagszerkezete, tulajdonságai, előállítása, felhasználása, előfordulása
- ⊕ HIDROGÉN, NEMESGÁZOK, HALOGÉNEK és vegyületeik, HIDROGÉN-HALOGENIDEK, HYPO
- ⊕ OXIGÉNCSOPORT elemei és vegyületeik, allotrópia fogalma. Oxidok, hidroxidok, oxosavak és sóik.
- ⊕ O₂, víz, vízkeménység, vízlágyítás, S, H₂S, SO₂, SO₃, H₂SO₄
- ⊕ NITROGÉNCSOPORT elemei és vegyületeik: N₂, NH₃, NO₂, HNO₃, sói, ammóniagyártás, műtrágyák, P, H₃PO₄, sói
- ⊕ SZÉNCSOPORT elemei és vegyületeik: CO, CO₂, H₂CO₃, Si, SiO₂
- ⊕ Fémek: általános tulajdonságok, előállítás, ötvözetek, korrózió, korrózióvédelem
- ⊕ ALKÁLI-, ALKÁLIFÖLDFÉMEK, Al és vegyületeik, ALUMÍNIUMGYÁRTÁS
- ⊕ ÓN, ÓLOM, VASC SOPORT, RÉZCSOPORT, CINK, VASGYÁRTÁS

4. Szerves kémia

- ⊕ Szerves vegyületek általános jellemzői
- ⊕ Izoméria – Az izoméria típusai: az izoméria fogalma, konstitúciós izoméria, térizoméria (sztereoizoméria), geometriai (cisz-transz) izomerek.
- ⊕ A szerves vegyületek csoportosítása: funkciós csoport, konstitúciós képletek, szénlánc.
- ⊕ Tulajdonságok: az op.-t, a fp.-t és az oldhatóságot befolyásoló tényezők.
- ⊕ Szénhidrogének (alkánok, cikloalkánok, nevezéktan, alkének, alkinek, diének, aromás szénhidrogének, izoméria, fizikai tulajdonságok, kémiai reakcióik, jellegzetes reakciótípusok (szubsztitúció, addíció, polimerizáció, polikondenzáció, elimináció), előállítás, előfordulás, felhasználás)
- ⊕ Földgáz, kőolaj, a kőolaj-feldolgozás fontosabb frakciói, ólommentes benzin, oktánszám, környezetvédelmi vonatkozások.
- ⊕ Halogénezett szénhidrogének
- ⊕ Oxigéntartalmú szerves vegyületek: hidroxil-vegyületek, fenolok, éterek, oxovegyületek, karbonsavak, észterek (nevezéktan, fizikai tulajdonságok, kémiai reakcióik (pH, Ag tükör próba, Fehling reakció), jellegzetes reakciótípusok, előállítás, előfordulás, felhasználás), viaszok, zsírok, olajok.

- ⊕ Nitrogéntartalmú szerves vegyületek: aminok, amidok, heterociklusos nitrogéntartalmú vegyületek (nevezéktan, fizikai tulajdonságok, kémiai reakcióik, jellegzetes reakciótípusok, előállítás, előfordulás, felhasználás)
- ⊕ Aminosavak
- ⊕ Szénhidrátok: mono-, di- és poliszacharidok (nevezéktan, fizikai tulajdonságok, kémiai reakcióik, jellegzetes reakciótípusok, előállítás, előfordulás, felhasználás)
- ⊕ Fehérjék: építőelemek, konstitúció, térszerkezet, kimutatás, reakciók
- ⊕ Nukleinsavak: építőelemek, konstitúció, DNS, RNS
  - ⊕ Műanyagok: természetes alapú, szintetikus, környezetvédelmi szempontok ☒
  - Energiagazdálkodás: hagyományos, megújuló, alternatív energiaforrások

Magyar nyelv

A tételsor 20 tételét a részletes vizsgakövetelmény Magyar nyelv című fejezetében foglaltak alapján állítja össze a tételkészítő. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a témakörök mindegyikéhez legalább két tétel tartozzék. További szóbeli tételek kijelöléséről a tételkészítő dönt, de egy témakörben legföljebb 4 tétel adható.

Minden tételhez egy feladat tartozik, amelyek vizsganaponként különbözhetnek egymástól.

1. Kommunikáció
2. A magyar nyelv története
3. Ember és nyelvhasználat
4. A nyelvi szintek
5. A szöveg
6. A retorika alapjai
7. Stílus és jelentés

Irodalom

Irodalom tételsor és feladatok A tételsor 20 tételét a részletes vizsgakövetelmény Irodalom című fejezetében foglaltak alapján kell összeállítani. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a témakörök mindegyikéhez a megadott számú tétel tartozzék.

1. Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők
2. Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők
3. Művek magyar irodalomból III. Kortárs szerzők

4. Művek a világirodalomból
5. Színház és dráma
6. Az irodalom határterületei
7. Regionális kultúra és a határon túli irodalom

Matematika

1. Kerület, terület

- ⊕ A közismert síkidomok területe, kerülete, geometriai tulajdonságai
- ⊕ Görbe vonallal határolt síkidomok területe, geometriai tulajdonságai

2. Felszín-, térfogatszámítás

- ⊕ Térelemek távolsága, szöge, számítási feladatok.
- ⊕ Kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, csonkagúla, csonkakúp, gömb és geometriai jellemzőik. Felszíne, térfogata.

3. Kombinatorika, valószínűségszámítás, gráfok, logika, statisztika

- ⊕ Permutáció, variáció, kombináció. Pascal-háromszög, binomiális együtthatók.
- ⊕ Események, teljes eseménytér, műveletek eseményekkel.
- ⊕ Kísérlet, gyakoriság, relatív gyakoriság, a valószínűség klasszikus modellje.
- ⊕ A valószínűség kiszámítása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén.
- ⊕ Gráfok, alapfogalmak, egyszerű kapcsolatok szemléltetése gráfokkal.
- ⊕ Állítás és logikai értéke, konjunkció, diszjunkció. Állítások tagadása. Matematikai következtetések: implikáció, ekvivalencia, feltétel és következmény.
- ⊕ Adatgyűjtés, rendszerezés, ábrázolás: diagramtípusok (kör-, oszlop-). Statisztikai alapfogalmak:
- ⊕ átlag (súlyozott számtani közép), medián, módusz, terjedelem. Átlagos abszolút eltérés, szórás.

4. Halmazok, számhalmazok

- ⊕ Halmazok (megadási mód, műveletek). Feladatok logikai szita formulára. Egyenlőtlenségek megoldása
- ⊕ Számhalmazok, tulajdonságaik, oszthatóság, lnko, lkkt, prím, relatív prímelek.

5.) Algebrai azonosságok (nevezetes szorzatok, hatványozás), exponenciális és logaritmus egyenletek

- ⊕ Nevezetes azonosságok, szorzattá alakítás, műveletek algebrai törtekkel.
- ⊕ Hatványozás azonosságai, törtkitevőjű hatványok. Gyökvonás azonosságai.
- ⊕ Exponenciális egyenletek. Logaritmus fogalma, azonosságai, feladatok logaritmus fogalmára.
- ⊕ Logaritmikus egyenletek. Áttérés más logaritmus alapra.

6. Függvények

- ⊕ Alapfüggvények grafikonja, egyszerű tulajdonságai, inverz függvény kapcsolatok. Függvény transzformációk szabályai és alkalmazása a tanult függvényeken. A függvények elemzése.
- ⊕ Alapfüggvények: elsőfokú, másodfokú, négyzetgyök, $1/x$, abszolútérték, exponenciális, logaritmus,

7. Egyenletek, egyenletrendszerek

- ⊕ Törtes egyenletek, abszolútértékes egyenletek, gyökös egyenletek, trigonometrikus egyenletek.
- ⊕ Első- és másodfokú egyenletrendszerek.
- ⊕ Szöveges feladatok megoldása egyenlettel, egyenletrendszerrel (első-, másodfokú).

8. Geometriai számítások

- ⊕ Egybevágósági és hasonlósági transzformációk. Feladatok hasonlóságra.
- ⊕ Trigonometriai számítási feladatok derékszögű háromszögben. Trigonometriai számítási feladatok általános háromszögben: szinusztétel, koszinusztétel.

9. Vektorok, koordinátageometria

- ⊕ Műveletek vektorokkal. Vektor koordinátái, vektor hossza, vektorok skaláris szorzata, szöge.
- ⊕ Koordinátageometria: osztópontok, szakasz hossza, vektor koordináták számítása.
- ⊕ Egyenes egyenlete. Kör egyenlete. Illeszkedési, metszési, érintési feladatok.

10. Sorozatok

- ⊕ Számtani és mértani sorozatok tulajdonságai, feladatok

Testnevelés

1. A magyar sportsikerek

- Legalább 5 magyar olimpiai bajnok megnevezése sportágával együtt.

- Egy, a választott képzési programban szereplő sportágban az adott év hazai legfontosabb eredményeinek ismerete.

2. A harmonikus testi fejlődés

- A testi fejlődés rövid jellemzése általános és középiskolás korban (magasság, testsúly, iskolaérettség mozgásos cselekvések).

3. Az egészséges életmód

- Tájékozottság bizonyítása az egészséges életmód kialakításához szükséges alapvető ismeretekben.
- Az egészséges életmód összetevőinek értelmezése: rendszeres testedzés, optimális testsúly, aktív pihenés, testi higiénia, lelki egyensúly, a szabadidő hasznos eltöltése, egészségkárosító szokások (alkohol, dohányzás, drog) hatásai és megelőzésük.

4. Testi képességek

- Az erő, a gyorsaság, az állóképesség értelmezése.
- A pulzusszám alakulása terhelésre, az erőfejlesztés szabályai.

5. Gimnasztika

- A rendgyakorlatok szerepe a testnevelés órákon.
- Gyakorlatok javaslata az erő, a gyorsaság, az állóképesség fejlesztésére
- Nyújtó, lazító és erősítő hatású gyakorlatok 2-3 példa.
- Légzőgyakorlatok.
- A bemelegítés szerepe és kritériumai.

6. Atlétika

- A tanult atlétikai futó, ugró és dobó versenyszámok ismerete és végrehajtásuk lényege.

7. Torna

- A női és férfi tornaszerek ismertetése.
- A legfontosabb baleset-megelőző eljárások.
- Segítségadás gyakorlásnál.

8. Ritmikus gimnasztika

- Az RG szerepe a harmonikus mozgás kialakításában.
- A ritmikus gimnasztika versenyszámainak felsorolása, rövid bemutatása.

9. Küzdősportok, önvédelem

- Alsó, felső tagozatos és középiskolás tanulók részére 2-2 páros és 1-1 csapat küzdőjáték ismertetése és a választás indoklása.

10. Úszás

- Az úszás higiénéjének ismerete.
- Az úszás az ember életében.

11. Testnevelési és sportjátékok

- Labdaérintéssel, -vezetéssel, -átadással, célfelületre történő továbbítással és az összjátékkal kapcsolatos három testnevelési játék ismertetése.
- Egy választott sportjáték alapvető szabályainak ismertetése (pályaméret, játékosok száma, időszabályok, eredményszámítás, a labdavezetésre, a támadásra és védekezésre vonatkozó szabályok).

12. Természetben űzhető sportok

- Egy választott, természetben űzhető sportág jellegzetességeinek és legfontosabb szabályainak ismertetése (sí, kerékpár, természetjárás, evezés, görkorcsolya stb.)
Alapvető ismeretek a táborozások előnyeiről.

Történelem

1. Az ókor és kultúrája

- ✘ K: Az athéni demokrácia működése a Kr.e. 5. században
- ✘ K: Julius Caesar egyeduralkodói kísérlete
- ✘ K: A görög-római hitvilág; Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei. A zsidó vallás fő jellemzői. A kereszténység kialakulása és főbb tanításai

2. A középkor

- ✘ K: A hűbériség és a jobbágyság jellemzői. Az uradalom és a mezőgazdasági technika.
- ✘ K: A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői. Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó)- együttműködés és konfliktusok
- ✘ K: A középkori város és a céhes ipar
- ✘ K: Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.
- ✘ K: A román és gótikus építészet; a reneszánsz kultúra

3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora

- ✘ K: A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás
- ✘ K: Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.
- ✘ K: A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején

- ✧ K: Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)

- ✧ K: A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői
- ✧ K: A lutheri és kálvini reformáció. A katolikus megújulás. A barokk stílus jellemzői.
- ✧ K: Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában.
- ✧ K: A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján

5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)

- ✧ K: A mohácsi vész és az ország három részre szakadása. A várháborúk (1541-1568).
- ✧ K: Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete. A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.
- ✧ K: A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei
- ✧ K: Demográfiai és etnikai változások a 18. században. Mária Terézia és II. József reformjai

6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)

- ✧ K: Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései
- ✧ K: A korszak főbb eszmeáramlatainak) liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői
- ✧ K: A szövetségi rendszerek kialakulása
- ✧ K: Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripár kezdetei

7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon

- ✧ K: A reformkor fő kérdései. Széchenyi és Kossuth reformprogramja
- ✧ K: A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények. A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei
- ✧ K: A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése
- ✧ K: Gazdasági változások a dualizmus korában. A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai. Népek, nemzetiségek (pl.: németek, zsidók) szerepe a modernizációban. Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.

8. A világháborúk kora (1914-1945)

- ✧ K: Az első világháború (hadviselő, frontok, a háború jellege). Az első világháborút lezáró békerendszer

- ✧ K: A náci Németország legfőbb jellemzői.
- ✧ K: A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.
- ✧ K: A világháború előzményei, kitörése és jellemzői. A holocaust.

9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)

- ✧ K: A trianoni békediktátum és következményei
- ✧ K: Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései. A magyar külpolitika a két világháború között. A politikai rendszer főbb jellemzői. Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések.
- ✧ K: Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években. Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon.
- ✧ K: Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban. Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel. A holokauszt Magyarországon.

10. A jelenkor (1945-től napjainkig)

- ✧ K: A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői. Az ENSZ létrejötte, működése
- ✧ K: A kétpólusú világrend megszűnése, a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése, Németország újraegyesítése.
- ✧ K: Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése K: A globális világgazdaság ellentmondásai.

11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig

- ✧ K: Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.
- ✧ K: Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei, a megtorlás.
- ✧ K: A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok
- ✧ K: A rendszerváltozás főbb eseményei. A piacgazdaságra való áttérés és következményei.
- ✧ K: A határon túli magyarság 1945-től.

12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

- ✧ K: A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban. A szociális ellátórendszer fő elemei.

- ✧ K: Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása, az állampolgári jogok és kötelességek. A politikai intézményrendszer fő elemei (országgyűlés, kormány, köztársasági elnök, alkotmánybíróság, ombudsman, helyi önkormányzatok, az Alaptörvény). A választási rendszer fő elemei
- ✧ K: A háztartás pénzügyei (adók és járulékok, pénzkezelési technikák, banki ügyletek). A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelességek, a munkaviszony megszűnése.

1.4.21. A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje

A szakmai vizsgára történő felkészítés a szakmai órákon illetve 13. évfolyamon a duális képzőhelyen történik. A tanuló a szakmai vizsgára jelentkezéssel együtt kérvényezheti, hogy az iskola tartson neki szakmai vizsgára történő egybefüggő felkészítést. A tanulói kérelem esetén az iskola 5 tanítási nap időtartamban a szakmai vizsgát megelőző két hétben szervezi meg a kért felkészítést.

1.4.22. Az értékelés alapelvei az iskolai élet minden területén

Az ellenőrzés és értékelés visszajelzési rendszer, információkat szolgáltat, így megerősítő szerepét igen fontosnak tartjuk. Legyen az értékelés motiváló, ösztönző hatású. Legyen tárgyyszerű, mutasson rá a hiányosságokra, adja meg a továbblépést segítő tanácsot. Rendszeresen és folyamatosan történjen. A követelmények és elvárások pontos ismeretében, elfogadott szempontok alapján történjen. Értékelésünk személyre szóló legyen. Fontosnak tartjuk, hogy megfelelő légkörben történjen.

A tanulókra vonatkozó értékelés szempontjai

- ✧ tanórai munka
- ✧ a tanulók teljesítménye és előrehaladása
- ✧ munkafegyelem
- ✧ versenyeredmények
- ✧ az iskolai élet feladataiból való részvállalás mértéke
- ✧ konstruktív hozzáállás az iskolai feladatokhoz
- ✧ kapcsolatkiakítás képessége (oktatókkal, diáktársakkal, szülőkkal, a technikai dolgozókkal)

- ✧ a felelősség vállalása - viselése
- ✧ az iskolai rendszabályok tiszteletben tartása
- ✧ általános emberi értékek tiszteletben tartása
- ✧ közösségi munka

A tanulókra vonatkozó értékelés formái és alkalmai

Szóbeli értékelés

- tanórán feleletek, dolgozatok, projektek értékelése
- szülői értekezleteken, délutáni meghirdetett vagy egyéni előzetes bejelentés alapján létrejött szülői fogadóórán
- félévente kétszer, a naplók, ellenőrzők egyeztetése során
- a félévi és év végi osztályzatok, érdemjegyek megállapításakor
- értékelés az oktatói testület előtt
- az egész diákközösség előtt
- közös együttlétek (kirándulás, kulturális program stb.) értékelése során
- felkérésre vagy önként végzett feladatok minősítésekor
- helyzetfeltáró beszélgetések a diákokkal
- házi versenyek, vetélkedők
- a vizsgákon az érdemjegyek mellett lehetőleg szóbeli értékelést is adunk
- diagnosztikus értékelés a tanórákon a tananyagban való előrehaladásról
- fejlesztő értékelés

Írásbeli, szöveges értékelés

- dolgozatokhoz fűzött útmutatás, vélemény
- kiemelkedő teljesítményű, illetve problémás tanulóknál - szükség esetén - levélben vagy **E-Kréta üzenet formájában**
- külső felkérésre készített vélemények, minősítés
- visszajelzések az általános iskoláknak

Az osztályozás, érdemjegyek

A tanulmányi előmenetel rendszeres értékelése a törvények betartása mellett az oktatók joga és egyben kötelessége. A számszerű értékelés alapja a számonkérés, az órai munka, a házi feladatok, gyakorlati munkák, jegyzőkönyvek.

Számon kérni csak a tantervben meghatározott ismereteket, jártasságokat lehet, amelyek tanítási órán feldolgozásra kerültek, illetve begyakorlásukra volt lehetősége a diákoknak.

Gyakorlási lehetőségek: tanóra, gyakorlatok és házi feladat.

A *házi feladat* lehet írásbeli és szóbeli feladat. A szóbeli a tanórán elhangzottak elmélyítésére szolgál a jegyzetek és a tankönyv, ill. könyvtári segédletek, Internetes anyagok segítségével. Az írásbeli házi feladat az elmélet begyakorlására szolgál, amely a tanórán megismert eljárások segítségével megoldható, azon nem mutat túl. Szorgalmi feladatok esetén bátran támaszkodhatunk a tanulók kreativitására, IKT eszközök ismeretére. Ezek megoldása a versenyekre való felkészülést is szolgálja, illetve felsőfokú tanulmányokra készít fel.

Az írásbeli feladatok közül ki lehet emelni a feladatmegoldást, házi dolgozatok írását, beszámolók készítését, beadandó rajzok, jegyzőkönyvek készítését, munkalapok megoldását. Törekedni kell arra, hogy a házi feladat mennyisége átlagosan annyi legyen, hogy egy átlagos képességű tanuló felkészülési ideje ne haladja meg tárgyanként átlagosan a 30 percet.

Projektfeladatok esetében támogatjuk a tanulói kreativitást, a feladatok kiválasztásában, illetve törekszünk olyan feladatok kiadására, melyet csoportban oldhatnak meg, így erősítve a kooperatív készségeiket. Az értékelésnél a csapat egészének teljesítményét, valamint az egyéni teljesítményeket is figyelembe vesszük.

A *tanulmányi előmenetel megállapítása* során az oktatók érdemjegyekkel értékelik a diákok teljesítményét az öt fokozat segítségével: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2) és elégtelen (1). Az érdemjegyek megállapítása az oktató feladata, melynek során figyelembe veszi a munkaközösségi megállapodásokat. Félévkor és év végén az érdemjegyek alapján osztályzatokat állapít meg az oktató, melynek egyértelműbbé tétele miatt fontos a következők figyelembe vétele:

- ✧ A feleleteket minden esetben szóban értékeljük és a teljesítményeket érdemjegyre váltjuk át. Ezzel alapozzuk meg az önkontroll, önértékelés képességének kialakítását, s hogy tanulóinkban reális elvárési szintek jöjjenek létre.
- ✧ A dolgozatok érdemjegyének megállapítása során a diákok által ismert munkaközösségi megállapodásokat következetesen alkalmazzuk.
- ✧ A projektfeladatok során a tanulókkal a feladat kiadásakor ismertetjük az elvárásokat, és azt, hogy ezek miként kerülnek értékelésre.

Az oktató az általa adott érdemjegyet 1 héten belül beírja az E-krétába, az általa adott jegyet az adott tanórán köteles közölni a tanulóval. A dolgozatok eredményét, esetleges eredménytelenségét személyre szólóan és az osztály teljesítményét is mérlegelve ismertetjük. Az egyéni és típushibákról is szólunk.

Fontosnak tartjuk a különböző ellenőrzési formák arányos váltogatását. Az oktató a tantárgynak és a követelményeknek megfelelő számonkérési fajtát maga választja meg.

Számonkérési fajták:

Típus	Súly
Felelet: 1 anyagrészből szóban v. írásban	100%
Órai munka	50%
Házi feladat	50%
Házi dolgozat	100%
Gyakorlati feladat	100%
Projektmunka	100%
Beszámoló	100%
Témazáró dolgozat egy héttel előre bejelentve szóban v. írásban egy teljes témakörből	200%
Átfogó vizsga: a tanév v. periódus anyagából az iskolai munkatervben rögzített időpontban szóban v. írásban	200%, jegydöntő

Javító dolgozatot az oktató saját belátása szerint írathat, de nem kötelező. Amennyiben írat, mindkét érdemjegy beírásra és beszámításra kerül.

Számonkérés gyakorisága:

Minden új ismeret feldolgozását kövesse számonkérés felelet formájában. Minden tanulónak legyen az év során legalább egy felelet jegye. A kötelező érettségi tárgyakból legyen szóbeli feleletjegye mindenkinek minden tanév során.

A témazáró dolgozatok számát a munkaközösségek rögzítik, hozzávetőleges időpontját a tanmenet tartalmazza, tényleges időpontját az oktató a haladási naplóba az íratás időpontja előtt egy héttel bejegyzzi. A házirend alapján egy napon legfeljebb két témazáró íratható. Az időpont megválasztásában a heti egy órás tárgyak elsőbbséget élveznek.

Órai munka értékelése:

- Készsgtárgyakból heti 1 óra esetén félévente kétszer, több óra esetén havonta.
- Gyakorlatok esetén periódusonként, projektenként vagy témánként.
- Más tárgyakból félévente 1-2 alkalommal óraszámától függően.
- Az adott házi feladatot minden esetben számon kell kérni.

Érdemjegyek száma

Nemcsak változatos értékelési módszerekre törekszünk, hanem a tanulók megfelelő számú értékelésére is. Egy tárgyból egy félév során minimum annyi érdemjegy szükséges, ahány óra van hetente belőle, de heti egy órás tárgy esetében legalább kettő jegy (a jegyek különbözősége esetén 3 jegy szükséges), két órás tantárgy esetén legalább 3 jegy.

Osztályzatok kialakításának elvei

Osztályozható a tanuló, ha

- ⊕ mulasztása éves szinten nem haladja meg a 250 órát,
- ⊕ részt vett a tantárgy óráinak több, mint 30 %-án

Továbbá:

- ⊕ megírta a témazáró dolgozatoknak legalább a felét,
- ⊕ elkészítette a projektfeladatok legalább felét
- ⊕ letette az előírt átfogó vizsgáit – betegség esetén más időpontban pótolható.
- ⊕ készsgtárgyak esetén az órák legalább felén tevőlegesen részt vett

A feltételek nem teljesítése esetén az oktatói testület osztályozó vizsgát engedélyezhet a tanulónak.

Félévkor, amennyiben a tanuló mulasztásai miatt nem rendelkezik a minimálisan előírt jegyszámmal a félév lezárása előtt két héttel, a félév anyagából összeállított felmérő vagy bemutatandó gyakorlatok, rajzok segítségével meg kell győződnie, hogy milyen mértékben sajátította el a tananyagot.

Félévkor és év végén az osztályzatok megbeszélésekor az oktató áttekinti a féléves vagy éves időszak tanulói teljesítményét. Az emelt szintű képzés értékelése az alaptárggyal együtt történik. Amennyiben az emelt szintű vagy az alapórákon szerzett jegyekből külön-külön nem éri el a tanuló az elégséges szintet, a tantárgyi érdemjegye elégtelen.

Amennyiben egy tantárgyat több oktató tanít, akkor közösen alakítják ki a tanuló osztályzatát az óraszámok és a tananyag súlyának megfelelően. Ha a résztárgyakból a tanuló

nem éri el az elégséges szintet, akkor az oktató a javaslatát az osztályozó értekezleten az oktatói testület elé terjeszti, az oktatói testület dönt a tanuló előmeneteléről.

Osztályozó konferenciát minden félévben minden osztálynak tartunk. Félévkor és év végén a félév illetve az egész tanév során kapott érdemjegyek súlyozott átlaga szolgál az osztályzat alapjául. Amennyiben az oktató ettől a tanuló hátrányára lényegesen eltér, és indokait az oktatói testület nem fogadja el, az oktatói testület az osztályzatot a tanuló javára megváltoztatja.

A súlyozott átlag és az érdemjegyek közötti összefüggést a következő táblázat tartalmazza:

átlag (á)	osztályzat
$4,7 < \text{á}$	jeles
$4,5 < \text{á} \leq 4,7$	témazárók alapján az oktató dönt
$3,7 < \text{á} \leq 4,5$	jó
$3,5 < \text{á} \leq 3,7$	témazárók alapján az oktató dönt
$2,7 < \text{á} \leq 3,5$	közepes
$2,5 < \text{á} \leq 2,7$	témazárók alapján az oktató dönt
$2 \leq \text{á} \leq 2,5$	elégséges
$1,65 < \text{á} < 2$	Ha az elégséges vagy annál jobb jegyek száma több, mint az elégteleneké, akkor elégséges, különben elégtelen
$\text{á} \leq 1,65$	elégtelen

Nyelvvizsga-bizonyítványok tanulmányokba való beszámítása

Az idegen nyelvi B2 komplex nyelvvizsga nem mentesít az érettségi vizsga letétele alól, és nem mentesít az órák látogatása alól sem.

Vizsgák

A vizsgák típusai:

- ⊕ felvételi vizsgák
- ⊕ a helyi vizsgarendszer vizsgái (pl. kisérettségi)
- ⊕ közép és emelt szintű érettségi vizsga
- ⊕ szakmai vizsga

- ⊕ osztályozó, illetve javító vizsga
- ⊕ különbözeti vizsga

Vizsgarendszerünk kialakításában szempontjaink a következők:

- ⊕ a tantervi követelmények elérésének összegző mérése
- ⊕ a tanulók teljesítményének átfogó minősítése
- ⊕ a kerettanterv bevezetése után segítség a közép vagy emelt szintű érettségi választásához
- ⊕ pályaorientáció segítése
- ⊕ a nyelvvizsgák és a szóbeli érettségi vizsgák "rutinjának" megszerzése

Helyi vizsgarendszer

12. évfolyamon a munkaközösségek megállapodása alapján ún. kisérettségit tartunk a kötelező érettségi vizsgatárgyakból.

Diagnosztizáló mérések

A beérkező tanulók alapkészségeinek felmérése ajánlott, melyet érdemjeggyel nem értékelünk. Az iskola mérési rendszerének folyamatszabályozását a minőségirányítási program tartalmazza.

1.4.23. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elve

Az osztályba sorolás rendje

A fenntartó engedélye alapján indíthatók osztályok. Mivel a tanulók szakmákra jelentkeznek, így az osztályba sorolás már a jelentkezéskor, ill. a felvételnél eldőlt. Amennyiben egyfajta képzésből másfél vagy két osztály indul, az osztályba sorolásnál elsődleges szempont a tanuló által tanulni kívánt idegen nyelv, ill. a tanuló idegen nyelvi ismerete (kezdő, haladó). Figyelembe vehető a tanuló, ill. szülő kérése is (barátok, azonos iskolából érkezők stb.), amennyiben az előzőekben említetteket nem zavarja.

A csoportbontás elvei

Közismereti tantárgyak esetében az osztályokat kettő, szakmai tantárgyak esetében legfeljebb három csoportra bontjuk.

A nyelvi csoportbontásnál a nyelvi előképzettséget vesszük figyelembe, szakmai tárgy esetén névsor szerint történik a bontás. A többi közismereti tantárgy bontása igazodhat a nyelvi bontáshoz vagy a névsornak megfelelő, az órarend kialakításának függvényében. A nyelvi csoportok közötti átjárás félévkor vagy tanév elején lehetséges. Az átlépésről, az oktatók véleménye alapján, az igazgató dönt.

A tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel önkéntes. A felzárkóztató foglalkozásokon és korrepetálásokon való részvételre az oktatók tesznek javaslatot (szülő felé is). Ezen foglalkozások számára minden tanév elején a munkaközösségek tesznek javaslatot, melyet az igazgató hagy jóvá.

1.4.24. Veszprém város nemzetiségi kultúrájának megismertetésétszolgáló tananyag

Iskolánk tantestületének minden tagja elkötelezetten dolgozik a város nemzetiségi kultúrájának megismertetésén. Propagáljuk tanulóink körében a nemzetiségi rendezvényeken való részvételt. A nemzetiségi kultúra mélyebb megismertetésére projektfeladatok, projektnapok keretébe kerülhet sor.

1.4.25. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Elsődleges célunk egy olyan szemlélet kialakítása, melyben nagy hangsúlyt kap a környezettudatos magatartásra nevelés, a felelősségvállalás és az előrelátás kialakítása.

Fontos, hogy megértsék tanulóink, hogy az ember, mint biológiai lény, nagymértékben függ közvetlen és tágabb környezetétől. Földünk páratlan a maga nemében, felelősséggel tartozunk érte, mind önmagunk felé, mind pedig a jövő nemzedéke felé. Be kell látnunk, hogy nem rombolhatunk következmények nélkül, önző módon.

Fontosnak tartjuk, hogy ezen szemlélet kialakítása ne csak azokon a szakokon legyen elsőrendű, ahol valóban létezik környezet és természetvédelmi képzés, de ott is, ahol ez csak tantárgyakba építve jelenhet meg. Lényeges, hogy az iskolai élet mindennapjait áthassa a környezeti nevelés, így beépül a diákok tudatába egy olyan szemlélet és magatartásforma, ami nem csak bizonyos alkalmakkor fontos, hanem egész életünkben minden téren.

El akarjuk érni, hogy ezt a szemléletet ne azért tegyék magukévá, mert az oktatók, felnőttek, vagy a környezetük megkívánja tőlük, hanem inkább azért, mert önmaguk kívánják életre hívni.

A környezeti nevelésen túl el szeretnénk érni, hogy olyan tudatosságra tegyenek szert, mely segítségével felmérhetik tetteik következményit, értékelhetik cselekedetei eredményeit, így előrelátóbb, felelősséggel gondolkozó felnőtt válhat belőlük, aki kellően be tud illeszkedni a társadalomba.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket részletesen az iskola környezeti nevelési programja tartalmazza.

1.4.26. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az iskola az egyenlő bánásmód elvét alkalmazza a tanulók felvételekor, a tanulmányok folyamán, a munkafeltételek megállapításában és biztosításában, a tanulói jogviszony alapján járó juttatások, valamint a fegyelmi felelősség érvényesítése során. Az egyenlő bánásmód elvének megsértését jelenti az iskolában történő zaklatás, a jogellenes elkülönítés, a megtorlás, valamint az ezekre adott utasítás.

Sem közvetlen, sem közvetett különbségtétel nem okozhatja az egyenlő bánásmód megszüntét, vagy akadályozását.

Nem alkalmazható a tanulóval szemben sem közvetlen, sem közvetett hátrányos megkülönböztetés. Ilyen megkülönböztetésnek minősül, ha a tanuló neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt részesül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.

Nem minősül hátrányos megkülönböztetésnek a nevelő és oktató munka jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő különbségtétel, ha az törvényes célok érdekében, a szükséges eszközök alkalmazásával történik, így különösen az e törvény és végrehajtási rendeletei alapján szervezett bármilyen nevelés, oktatás, illetőleg intézkedés.

A diszkriminációmentességen, szegregációmentességen túl az esélyegyenlőség érvényesülését is biztosítani kell a közoktatási intézményekben.

Ez azt jelenti, hogy az egyenlő bánásmód követelményének betartása mellett törekedni kell az esélyegyenlőség előmozdítására is. Ez olyan aktív, cselekvő magatartást feltételez, amelynek eredménye, hogy az érintettek valóban aktív részeseivé válnak a számukra biztosított lehetőségeknek.

Az esélyegyenlőségi tervben különösen az alábbi csoportokra irányul a figyelem:

- hátrányos helyzetű tanulók,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók,
- veszélyeztetett tanulók

1.4.27. A tanulók jutalmazásával összefüggő elvek

A jutalmazás alapja a tanulmányi munkában, a sportban, a kulturális területen elért eredmény, jó közösségi teljesítmény, az iskola jó hírének növelése,

Jutalomban minden tanuló részesíthető. A jutalmazásnál nem vehető figyelembe a tanuló magatartása, szorgalma! A dicséret (jutalom) és a büntetés nem kapcsolható össze!

Jutalmazásra javaslatot tehet az oktatói testület, tanulóközösség (pl. osztály), a diákönkormányzat az elismerési fokozatnak és a jutalmazandó által végzett teljesítménynek a figyelembe vételével.

Jutalom egy-egy időszak eredményes munkájáért vagy valamely kiemelkedő teljesítményért adható.

Ha a tanuló a tanítási szünetben elismerésre méltó cselekedetet hajt végre, a tanítás megkezdése után jutalomban részesíthető. A kiemelkedő eredményt elért tanulók jutalmazása a közösség előtt történik. A tanév közben adott igazgatói és oktatói testületi dicséretek a tanulói hirdető útján közzé kell tenni.

1.4.28. Egyéb elvek

A tanuló által tanulmányai, vagy az azokat záró vizsgák során készített szellemi és anyagi termékek (pl. szakdolgozat) az iskola tulajdonát képezik, a tanuló általi szabad felhasználásuk mellett. Az iskola harmadik félnek csak a tanuló engedélyével adhatja ki ezeket.

1.4.29. Oktatókkal szembeni etikai elvárások

Az iskola valamennyi dolgozója, de különösen az oktatók, megjelenésükkel és minden tevékenységükkel példát mutatnak a tanulóknak.

Ezt tudva és ezt fontosnak tartva

- ⊕ öltözködjének ízlésesen
- ⊕ törekedjenek a pontosságra, munkájuk maradéktalan végrehajtására, a szép magyar beszédre
- ⊕ a tanulók jelenlétében ne dohányozzanak, és ne fogyasszanak szeszesitalt
- ⊕ tartsák tiszteletben kollégáiktól és a tanulóktól hallott bizalmas információkat, kezeljék titkosan a oktatói szobában elhangzottakat
- ⊕ kollégáik munkáját a tanulókkal együtt ne értékeljék
- ⊕ a oktató az iskola tanulóit magántanítványként (díjazás ellenében) nem taníthatja
- ⊕ a tanulóktól vagy hozzátartozóiktól – a mindennapi életben szokásos figyelmességen kívül – ajándékot nem fogadhatnak el
- ⊕ az iskola valamennyi közalkalmazottja tartsa tiszteletben a tanulók jogait, személyiségét
- ⊕ az oktató egyik alapvető célja az, hogy a tanulók a tananyagot minél magasabb szinten elsajátítsák